

Szkolne projekty mediacji – od idei do praktyki – doświadczenia projektu Kuratorium Oświaty w Krakowie i Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie „Sieć Szkół Mediacyjnych w Małopolsce”

dr hab. Joanna Aksman, prof. UAFM - Kierownik kierunków pedagogicznych
Wydziału Nauk Społecznych i Filologii
Uniwersytetu Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie

mgr Elżbieta Bzdek - p.o. Dyrektora Delegatury Kuratorium Oświaty w Tarnowie
mediator Sądu Okręgowego w Krakowie
członek Podkarpackiego Centrum Mediacji

Kraków, 15 października 2026 r.

**W roku szkolnym 2025/2026 działa w Kuratorium Oświaty
w Krakowie Zespół ds. Wspierania Edukacji,
kieruje nim Pani Katarzyna Mitka
II Wicekurator Oświaty**

WSPARCIE, ROZWÓJ, DIALOG, BEZPIECZEŃSTWO

Sygnały z nadzoru pedagogicznego (Rok szkolny 2024/2025)

983

Kontrole doraźne

808

Zaangażowane szkoły
i placówki

207

Kontrole dotyczące
praw ucznia

82

Sprawy z tłem przemocy
słownej lub fizycznej

Zakończenie sprawy z perspektywy administracyjnej rzadko oznacza faktyczne zakończenie konfliktu w społeczności szkolnej. Dane pokazują skalę problemu – powracające spory wymagają narzędzi, które wzmocnią codzienną kulturę rozmowy, zanim konieczna będzie formalna interwencja.

Perspektywa wizytatora

Czas nauki w szkole to okres rozwoju psychospołecznego dziecka/ucznia i nabywania umiejętności radzenia sobie z **konfliktami**. Te zwykle decydują o podejmowanych interwencjach skargowych przez rodziców, Rzecznika Praw Dziecka, Ministra Edukacji Narodowej czy inne podmioty środowiska oświatowego.

Tradycyjnym sposobem radzenia sobie z **konfliktami** w środowisku szkolnym jest rozstrzyganie ich z pozycji autorytetu wynikającego z roli **dyrektora, wychowawcy, pedagoga czy nauczyciela**, ostatecznie **Organu Nadzoru Pedagogicznego**.

Od punktowej reakcji do systemowej profilaktyki

Kontrola - Nadzór Pedagogiczny

Skupienie: Ustalanie faktów i zgodności z prawem.

Charakter: Autorytatywne rozstrzygnięcie.

Skutek: Zapewnienie bezpieczeństwa formalnego.

Mediacja - Narzędzie Wychowawcze

Skupienie: Relacje i nauka rozwiązywania sporów.

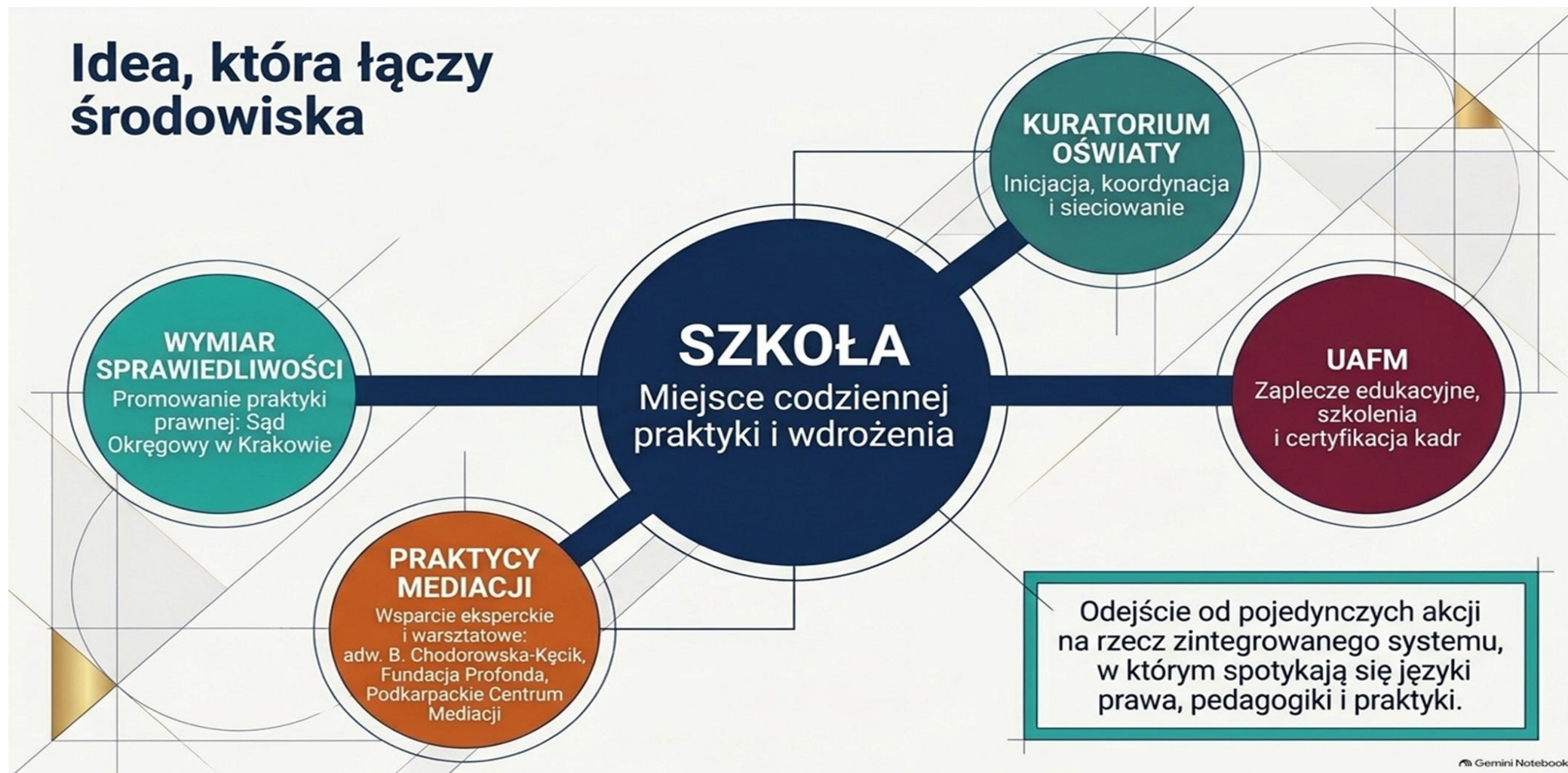
Charakter: Dobrowolne porozumienie stron.

Skutek: Budowanie kultury codziennego dialogu.

Granice Mediacji: W sytuacjach przemocy, drastycznej nierównowagi sił lub zagrożenia, dialog nie wyłącza odpowiedzialności. Pierwszeństwo zawsze mają procedury ochrony dziecka.

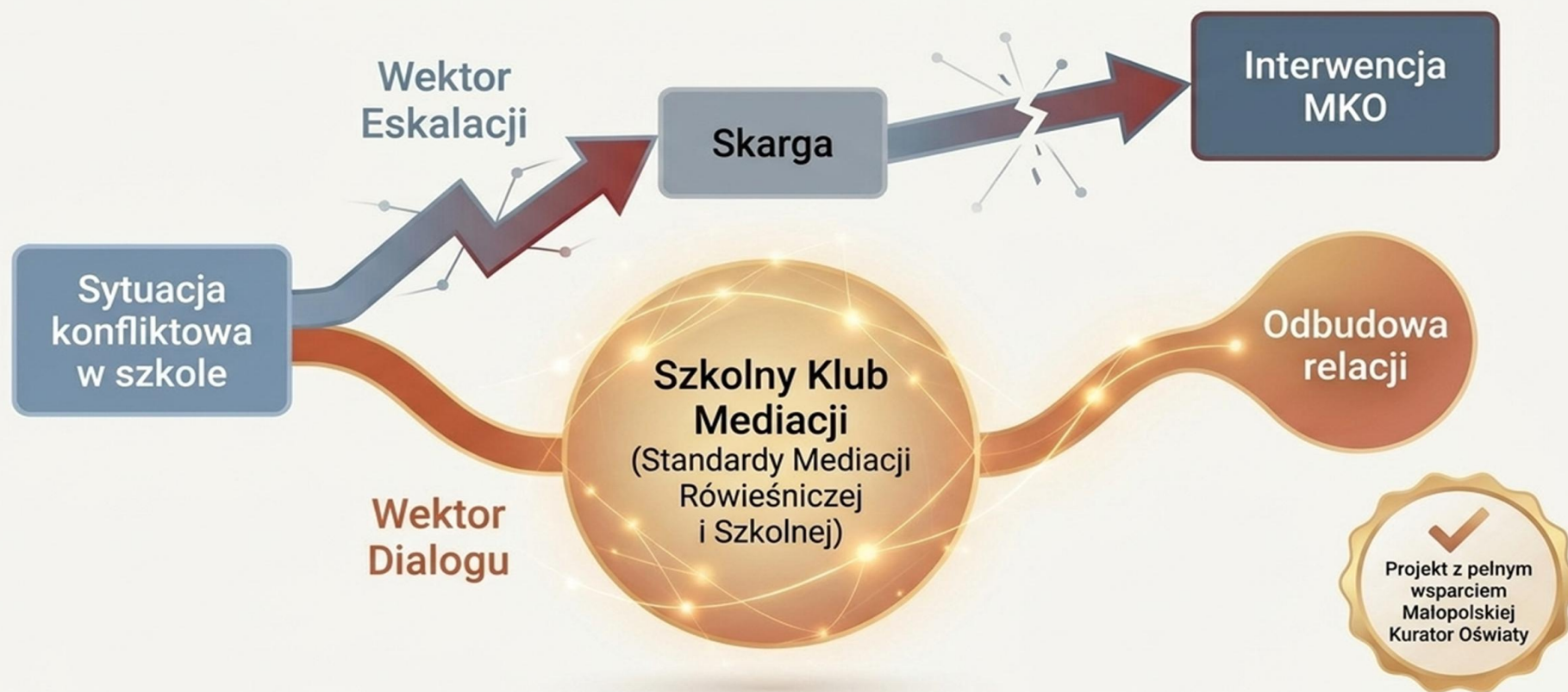
Transpozycja mediacji z sali sądowej do szkoły

Idea, która łączy środowiska

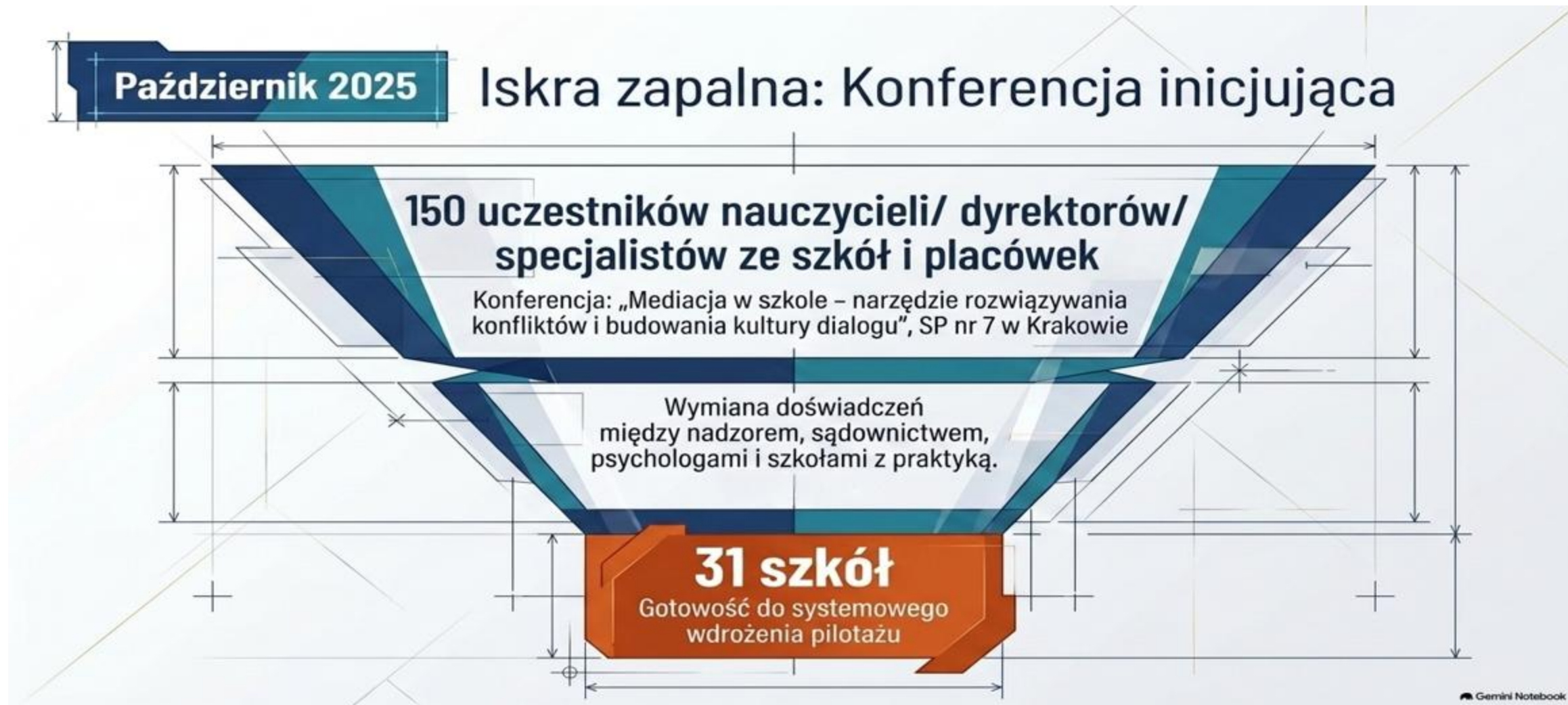

Transpozycja mediacji z sali sądowej do szkoły, cel projektu Sieci Szkół Mediacyjnych w Małopolsce

Czy szkoła może uczynić z mediacji dobrowolne narzędzie,
ZANIM konflikt trafi na biurko Kuratora?

Harmonogram wdrożenia – od idei do praktyki

Harmonogram wdrożenia – od idei do praktyki

Listopad 2025

Od deklaracji do zobowiązań operacyjnych

21 listopada 2025 r. odbyło się spotkanie koordynacyjne. Idea przybrała postać formalnego programu. Szkoły pilotażowe przyjęły konkretne zobowiązania.

ZOBOWIĄZANIA OPERACYJNE

Przygotowanie kadry specjalistycznej.

Systematyczne wdrażanie mediacji rówieśniczej.

Stała współpraca z Kuratorium.

Dzielenie się rezultatami i ewaluacja.

43

uczestników

(dyrektorzy, specjaliści, nauczyciele z pilotażu)

Wsparci przez Kuratorium oraz konsultantów (Kancelaria „Przyjazny Mediator”, Fundacja Profonda).

Harmonogram wdrożenia – od idei do praktyki

Luty-Kwiecień 2026

Kształtowanie kadr: Uniwersytet Andrzeja Frycza Modrzewskiego

50 godzin

Intensywnych wykładów
i warsztatów praktycznych
(20.02 - 21.04.2026).

40

Przeszkolonych nauczycieli
i dyrektorów.

6

Zaangażowanych
wizytatorów.

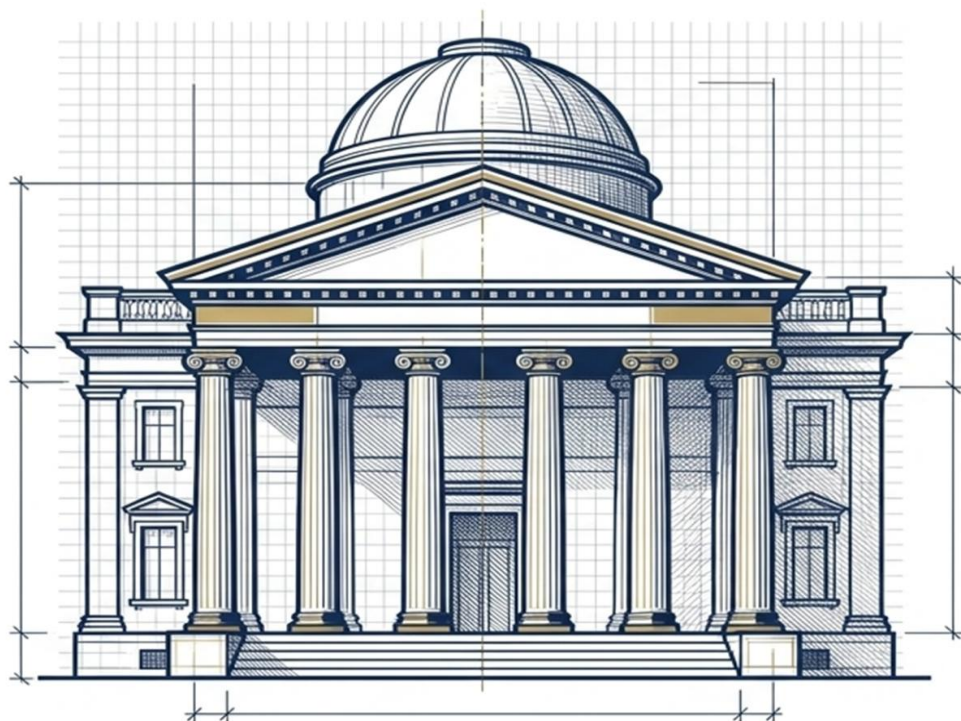
Sama procedura nie tworzy mediacji. Tworzą ją ludzie umiejący słuchać, zachować bezstronność i prowadzić strony do własnego rozwiązania. Szkolenie akademickie stanowiło oś pilotażu.

Harmonogram wdrożenia – od idei do praktyki

Kwiecień 2026

Kontekst społeczny i prawny

28 kwietnia 2026 r. | Sąd Okręgowy w Krakowie

Spotkanie szkół pilotażowych z Sędzią Sądu Okręgowego Zbigniewem Zgudem oraz środowiskiem mediatorów.

“

Uczniowie i nauczyciele zobaczyli mediację w szerszym ujęciu. Zrozumieli, że kultura dialogu budowana w szkole to fundament praktyki społecznej i prawnej w dorosłym życiu.

”

Gemini Notebook

Architektura trwałości systemu

Certyfikacja Instytucji

Tytuł: Certyfikat „Szkoła Przyjazna Mediacji”.

Warunki: Wymaga spełnienia 8 z 10 rygorystycznych wymagań.

Ważność: Przyznawany na 3 lata, wymusza ciągłość pracy nad kulturą szkoły, a nie jednorazowy zryw.

Rejestr Kadr

Tytuł: Wpis do wykazu mediatorów.

Podmiot: Oficjalny rejestr prowadzony przez Małopolskiego Kuratora Oświaty.

Skutek: Tworzy oficjalną, weryfikowalną sieć ekspertów w regionie („Sieć Szkół Mediacyjnych w Małopolsce”).

Harmonogram wdrożenia – od idei do praktyki

od projektu do kultury dialogu w szkole

„Nie chodzi o szkołę bez konfliktów.
Chodzi o szkołę, która potrafi
je mądrze rozwiązywać.”

Mediacja staje się stałym elementem systemu wychowawczego,
budującym bezpieczne środowisko oraz odpowiedzialność uczniów,
nauczycieli i rodziców za klimat pracy szkoły.

Prezentację opracowano z wykorzystaniem narzędzi AI.

 Gemini Notebook

Pilotaż Programu "Sieć Szkół Mediacyjnych w Małopolsce"

Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Kryspinowie

Szkoła Podstawowa im. Augustyna Suskiego w Szaflarach

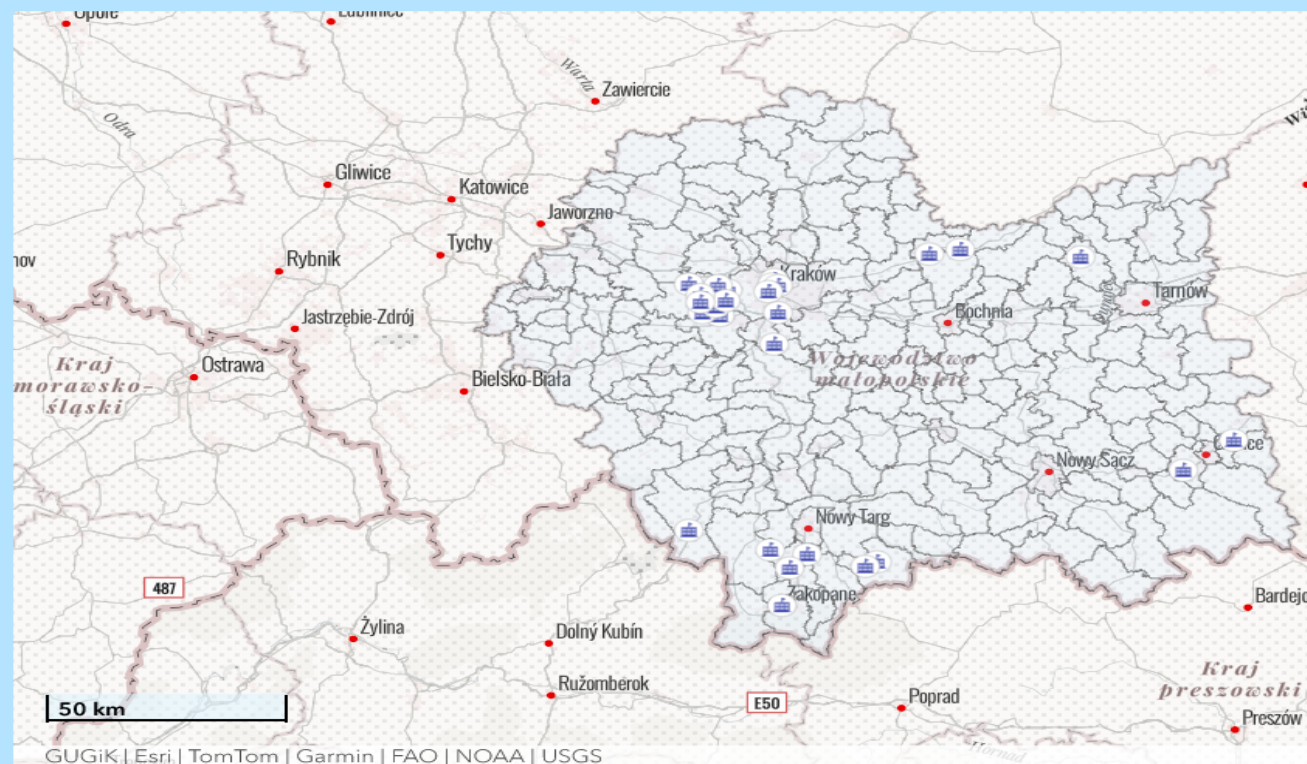
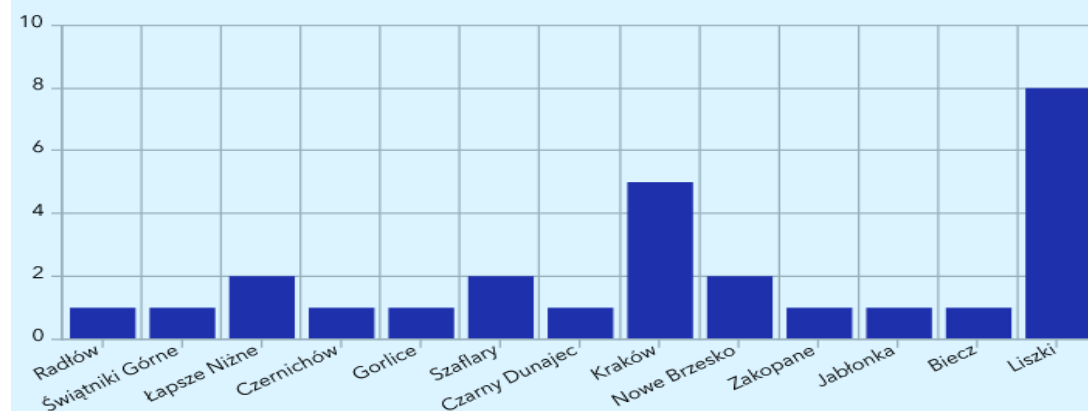

Zespół Szkół im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce

Szkoła Podstawowa im. św. Matki Teresy z Kalkuty w Cholerzynie

Liczba szkół w programie z podziałem na gminy

Liczba szkół w programie

27

**„Mediacja przestała
być tylko hasłem z
rozporządzenia. Stała
się żywą praktyką w
małopolskich
szkołach, trwale
budującą bezpieczne
środowisko i
odpowiedzialność
uczniów.”**

Badania, metodyka i ewaluacja naukowa

**dr hab. Joanna
Aksman**

Kierownik kierunków
pedagogicznych WNSiF
UAFM w Krakowie

Omówienie naukowych i metodycznych
efektów współdziałania Kuratorium z Uczelnią.